

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1961-1962.

VERGADERING VAN 6 DECEMBER 1961.

Ontwerp van wet houdende wijziging van de wet van 27 maart 1957, betreffende de gemeenschappelijke beleggingsfondsen en tot wijziging van het Wetboek der met het zegel gelijkgestelde taxes.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE FINANCIEN (1) UITGEBRACHT DOOR DE HEER **VAN HOUTTE**.

DAMES EN HEREN,

In de memorie van toelichting van het ontwerp van wet n° 162 van de zitting 1955-1956 betreffende de gemeenschappelijke beleggingsfondsen dat de wet van 27 maart 1957 is geworden, alsook in het verslag dat destijds namens uwe commissie werd uitgebracht (Doc. n° 333, zitting 1955-1956), werden het ontstaan van de beleggingsfondsen, hun juridische structuur en hun sociaal-economische betekenis als collectieve spaarvorm uitvoerig uiteengezet.

De wetgever gaf er in 1957 de voorkeur aan een voorlopig statuut (geldig tot 31 december 1961) toe te kennen aan de « gemeenschappelijke beleggingsfondsen », zoals zij trouwens uit de praktijk ontstaan waren in ons land : onverdeelde massa's roerende waarden beheerd voor rekening van onverdeelde eigenaars, wier rechten vertegenwoordigd zijn door effecten aan order of aan toonder of door effecten die publiek geëmitteerd werden. Tevens richtte de wet de controle in van de Bankcommissie over de gemeenschappelijke beleggingsfondsen en bepaalde hun fiscaal regime, zowel ten aanzien van de directe belastingen als ten aanzien van het zegelrecht.

(1) De volgende leden hebben aan de beraadslagingen van de Commissie deelgenomen :

De heren Pierre De Smet, voorzitter; Adam, De Man, Franck, Godin, Harmegnies, Janssen, Lacroix, Molter, Scokaert, Van Laeys, Versé, Wiard en Van Houtte verslaggever.

R. A 6199.

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

27 (Zitting 1961-1962) : Ontwerp van wet.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1961-1962.

SEANCE DU 6 DECEMBRE 1961.

Projet de loi modifiant la loi du 27 mars 1957 relative aux fonds communs de placement et modifiant le Code des droits de timbre et le Code des taxes assimilées au timbre.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DES FINANCES (1) PAR M. **VAN HOUTTE**.

MESDAMES, MESSIEURS,

L'exposé des motifs du projet de loi n° 162 de la session de 1955-1956 relatif aux fonds communs de placement, devenu la loi du 27 mars 1957, ainsi que le rapport fait à l'époque au nom de votre Commission (Doc. n° 333, session de 1955-1956) contiennent des renseignements détaillés sur l'origine des fonds de placement, leur structure juridique et leur importance économique et sociale en tant que forme d'épargne collective.

Le législateur de 1957 a préféré doter les « fonds communs de placement » d'un statut provisoire (applicable jusqu'au 31 décembre 1961), d'ailleurs conforme à la pratique qui s'était établie dans notre pays : des masses indivises de valeurs mobilières gérées pour le compte de propriétaires indivis, dont les droits sont représentés par des titres à ordre ou au porteur, ou par destitresqui font l'objet d'une émission publique. En même temps, la loi organisait le contrôle des fonds communs de placement par la Commission bancaire et fixait leur régime fiscal, tant en ce qui concerne les contributions directes que le droit de timbre.

(1) Les membres suivants ont participé aux délibérations de la Commission :

MM. Pierre De Smet, président; Adam, De Man, Franck, Godin, Harmegnies, Janssen, Lacroix, Molter, Scokaert, Van Laeys, Versé, Wiard et Van Houtte, rapporteur.

R. A 6199.

Voir :

Document du Sénat :

27 (Session de 1961-1962) : Projet de loi.

De Regering heeft, ter uitvoering van de verbintenis aangegaan in 1957, de bevoegde specialisten geraadpleegd over de wenselijkheid het tijdelijk statuut van de wet van 27 maart 1957 te vervangen door een nieuwe organieke wetgeving. Eenparig was hun advies negatief.

Ook stelt de regering voor het stelsel van de wet van 27 maart 1957 voor onbepaalde duur te verlengen.

Zij stelt bovendien voor de artikelen 8 en 20 van het Wetboek der Zegelrechten te amenderen zodat dubbele aanslag vermeden wordt voor de Belgische effecten, deel uitmakend van het onverdeeld bezit van een beleggingsfonds (Belgisch of buitenlands) eerst op het effect zelf, bij zijn emissie in België, en ten tweede op het certificaat van het beleggingsfonds waarin dat Belgisch effect werd opgenomen.

Bij de algemene bespreking van het onderhavig ontwerp van wet deelt de Minister van Financiën een reeks gegevens mede betreffende :

1^o de evolutie van de Belgische gemeenschappelijke beleggingsfondsen;

2^o de evolutie van de spreiding van het bezit van de Belgische gemeenschappelijke beleggingsfondsen sinds 1957;

3^o de evolutie van de netto-inschrijvingen in België op Belgische en buitenlandse gemeenschappelijke beleggingsfondsen;

4^o de expansie van de gemeenschappelijke beleggingsfondsen in het buitenland.

Deze gegevens werden als bijlage bij dit verslag afgedrukt.

En lid stelt voor de wet van 27 maart 1957 te verlengen, niet voor onbepaalde tijd, maar tot 31 december 1965. In de memorie van toelichting wordt geschreven dat, naar het eenparig advies van de specialisten ter zake, het thans niet mogelijk of wenselijk is « een definitief en onvermijdelijk strak, wettelijk statuut » voor de beleggingsfondsen in te voeren. Maar, aldus het lid, de mogelijkheid en wenselijkheid van dat nieuw statuut zal wel blijken uit de ondervinding, na een tweede periode van vijf jaar.

De Minister van Financiën, en na hem een ander lid, werpen daartegen op dat de verlenging van de wet van 27 maart 1957 voor onbepaalde tijd geenszins betekent dat aan het huidige wettelijk statuut van het collectief sparen geen verbeteringen kunnen aangebracht worden in de toekomst. Zoals elk statuut, kan dat van de beleggingsfondsen geamendeerd worden, hetzij op parlementair initiatief, hetzij op voorstel van de regering. Ten andere zou het stellen van een nieuwe tijdslimiet voor de toepassing van de wet van 27 maart 1957 de indruk wekken van een onstabielheid van het statuut van de Belgische beleggingsfondsen, wat zeker de ontwikkeling zal remmen van een formule van collectief sparen, die integendeel aanmoediging verdient.

Het lid trekt zijn amendement in en stelt dan voor dat de Minister van Financiën vóór 31 december 1965 verslag zou uitbrengen aan het Parlement over de ontwikkeling van de gemeenschappelijke beleggingsfondsen en over de toepassing van de wet van 27 maart

En exécution de l'engagement contracté en 1957, le Gouvernement a consulté les spécialistes sur l'opportunité de remplacer le statut temporaire de la loi du 27 mars 1957 par une nouvelle législation organique. Leur avis fut unanimement négatif.

En conséquence, le Gouvernement propose de proroger le régime de la loi du 27 mars 1957 pour une durée indéterminée.

De plus, il propose d'amender les articles 8 et 20 du Code des droits de timbre de manière à éviter la double imposition qui frappe les titres belges faisant partie de l'avoir indivis d'un fonds de placement (belge ou étranger) : d'abord, le titre lui-même, au moment de son émission en Belgique, et, ensuite, le certificat du fonds de placement dans lequel ce titre belge a été incorporé.

Au cours de la discussion générale du projet actuel, le Ministre des Finances a communiqué un certain nombre d'informations concernant :

1^o l'évolution des fonds communs de placement belges;

2^o l'évolution de la répartition des actifs des fonds communs de placement belges depuis 1957;

3^o l'évolution des souscriptions nettes recueillies en Belgique par les fonds communs de placement belges et étrangers;

4^o l'expansion des fonds communs de placement à l'étranger.

Ces informations sont reproduites en annexe au présent rapport.

Un membre propose de proroger la loi du 27 mars 1957, non pas pour une durée indéterminée, mais jusqu'au 31 décembre 1965. Dans l'exposé des motifs, il est dit que, de l'avis unanime des spécialistes, il n'est actuellement ni possible ni souhaitable de doter les fonds de placement « d'un statut légal définitif, inévitablement rigide ». Cependant, estime l'intervenant, la possibilité et l'opportunité de ce nouveau statut apparaîtront certainement à la lumière de l'expérience, après une deuxième période de cinq années.

A quoi le Ministre des Finances, et, après lui, un commissaire objectent que la prorogation de la loi du 27 mars 1957 pour une durée indéterminée ne signifie aucunement que le statut légal actuel de l'épargne collective ne soit pas susceptible d'améliorations ultérieures. Comme n'importe quel statut, celui des fonds de placement peut être amendé, soit à la suite d'une initiative parlementaire, soit sur proposition du Gouvernement. Au demeurant, la fixation d'un nouveau délai d'application de la loi du 27 mars 1957 pourrait faire croire que le statut des fonds belges de placement manque de stabilité, ce qui serait de nature à freiner le développement d'une formule d'épargne collective qui, au contraire, mérite d'être encouragée.

Le membre retire alors son amendement et propose que le Ministre des Finances fasse rapport au Parlement avant le 31 décembre 1965 sur l'évolution des fonds communs de placement et sur l'application de la loi du 27 mars 1957. A cet effet, il dépose l'amende-

1957. Aldus wordt door hem volgend amendement ingediend, dat eenparig wordt goedgekeurd, en artikel 5 zal uitmaken van het wetsontwerp :

« De Minister van Financiën zal tegen 31 december 1965 bij het Parlement verslag uitbrengen over de werking van de gemeenschappelijke beleggingsfondsen en over de toepassing van deze wet. »

Op artikel 1 dient een ander lid een amendement in, ertoe strekkende, niet alleen de artikelen 12 en 14 uit de wet van 27 maart 1957 te schrappen, zoals door de Regering voorgesteld werd, maar ook het *tertio* van artikel 10.

Hij motiveert zijn amendement als volgt :

« Artikel 10, 3° van de wet van 27 maart 1957 luidt :

« De effecten tot vertegenwoordiging van de rechten van eigenaar in het onverdeelde in een gemeenschappelijk beleggingsfonds die in een nijverheids-, handels- of landbouwexploitatie belegd zijn, worden aangemerkt als hebbende een waarde ten minste gelijk aan hun terugbetalingswaarde vastgesteld overeenkomstig de statuten van het gemeenschappelijk beleggingsfonds ».

In het tweede lid van artikel 10, 3° van voornoemde wet wordt evenwel uitzondering gemaakt voor spaarkassen, hypotheekmaatschappijen en verzekeringsondernemingen.

Ondernemingen zijn, naar gemeen recht, niet verplicht hun activabestanddelen, in 't bijzonder hun bezit in roerende waarden te herschaffen op het einde van elk boekjaar. De eventuele meerwaarde op activabestanddelen wordt in principe belast wanneer zij uitgedrukt wordt of verwezenlijkt. Er is geen reden om een discriminatie te behouden ten nadele van de certificaten in beleggingsfondsen.

Op vereenvoudiging van het belastingstelsel wordt algemeen aangedrongen, en elke complicatie, waarvan de noodzakelijkheid niet bewezen is, moet, aldus het lid, uit de fiscale wetten geschrapt worden. »

De Minister van Financiën verklaart te zijn getroffen door de argumentatie waarop het amendement is gesteund. Hij zou echter het advies van de Bankcommissie willen inwinnen alvorens zich definitief uit te spreken, wat volgens hem niet meer zou toelaten het ontwerp dat slechts op 28 november werd ingediend in beide Kamers te stemmen vóór het einde van het jaar. Hij verzoekt derhalve de steller van het amendement het in te trekken, om elke vertraging in de stemming van het wetsontwerp te vermijden, en het te vervangen door een onmiddellijk in te dienen wetsvoorstel. Het amendement wordt ingetrokken, nadat de indiener zijn voornemen bekend maakt inderdaad een wetsvoorstel neer te leggen, met hetzelfde voorwerp als het ingetrokken amendement.

Alle artikelen, het geheel van het wetsontwerp alsmede dit verslag worden eenparig goedgekeurd.

De Verslaggever,
J. VAN HOUTTE.

De Voorzitter,
Pierre DE SMET.

ment suivant, qui est adopté à l'unanimité et qui constituera l'article 5 du projet de loi :

« Le Ministre des Finances fera rapport au Parlement pour le 31 décembre 1965 sur le fonctionnement des fonds communs de placement ainsi que sur l'application de la présente loi ».

A l'article 1^{er}, un autre commissaire dépose un amendement tendant à abroger non seulement les articles 12 et 14 de la loi du 27 mars 1957, comme le propose le Gouvernement, mais aussi le 3° de l'article 10.

Il justifie son amendement comme suit :

« L'article 10, 3°, de la loi du 27 mars 1957 dit :

« Les titres représentatifs de droits de propriétaire indivis dans un fonds commun de placement, qui sont investis dans une exploitation industrielle, commerciale ou agricole, sont considérés comme ayant une valeur au moins égale à leur valeur de remboursement, déterminée conformément aux statuts du fonds commun de placement. »

Toutefois, le deuxième alinéa de l'article 10, 3°, de la loi précitée prévoit une exception pour les caisses d'épargne, les sociétés hypothécaires et les entreprises d'assurance.

D'après le droit commun, les entreprises ne sont pas obligées de réévaluer leur actif, notamment en valeurs mobilières, à la fin de chaque année comptable. En principe, la plus-value éventuelle de l'actif est assujettie à l'impôt quand elle est exprimée ou réalisée. Il n'y a aucune raison de maintenir une discrimination au détriment des certificats incorporés dans les fonds de placement.

Tout le monde est d'accord pour réclamer une simplification de la fiscalité et toute complication dont la nécessité n'est pas démontrée doit être éliminée des lois fiscales, déclare l'intervenant. »

Le Ministre des Finances se dit impressionné par l'argumentation développée à l'appui de l'amendement. Il aimerait toutefois prendre l'avis de la Commission bancaire avant de se prononcer définitivement, mais alors, d'après lui, il ne serait plus possible que les deux Chambres votent le projet avant la fin de l'année, celui-ci n'ayant été déposé que le 28 novembre. Dans ces conditions, le Ministre invite l'auteur de l'amendement à le retirer afin d'éviter tout retard dans le vote du projet et à le remplacer par une proposition de loi qu'il déposerait immédiatement. L'amendement est retiré, non sans que l'auteur ait effectivement fait connaître son intention de déposer une proposition de loi ayant le même objet.

Tous les articles et l'ensemble du projet ainsi que le présent rapport ont été adoptés à l'unanimité.

Le Rapporteur,
J. VAN HOUTTE.

Le Président,
Pierre DE SMET.

AMENDEMENT DOOR DE
COMMISSIE AANGENOMEN.

ART. 5 (*nieuw*).

Een artikel 5 (*nieuw*) toe te voegen, luidende :

« De Minister van Financiën zal tegen 31 december 1965 bij het Parlement verslag uitbrengen over de werking van de gemeenschappelijke beleggingsfondsen en over de toepassing van deze wet ».

AMENDEMENT ADOPTE
PAR LA COMMISSION.

ART. 5 (*nouveau*).

Ajouter un article 5(*nouveau*), libellé comme suit :

« Le Ministre des Finances fera rapport au Parlement pour le 31 décembre 1965 sur le fonctionnement des fonds communs de placement ainsi que sur l'application de la présente loi ».

BIJLAGE I.

ANNEXE I.

Evolutie van de Belgische gemeenschappelijke beleggingsfondsen (1).

Evolution des fonds communs de placement belges (1).

Jaar — Année	Aantal vennootschappen van beheer — <i>Nombre de sociétés de gestion</i>	Aantal Belgische gemeenschappelijke beleggingsfondsen — <i>Nombre de fonds communs de placement belges</i>	Globale inventariswaarde van het geheel van de fondsen (in miljoenen) — <i>Valeur d'inventaire globale de l'ensemble des fonds (en millions)</i>	Voortgang van de globale inventariswaarde van het geheel van de fondsen — <i>Progression de la valeur d'inventaire globale de l'ensemble des fonds</i>	
	Toestand op het einde van het jaar — <i>Situation en fin d'année</i>			In miljoenen — <i>En millions</i>	In % — <i>En %</i>
1950	1	3	154	+ 9	+ 6,2
1951	1	3	211	+ 57	+ 37,0
1952	1	3	232	+ 21	+ 10,0
1953	1	3	344	+ 112	+ 48,3
1954	1	3	575	+ 231	+ 67,2
1955	2	4	954	+ 379	+ 65,9
1956	3	6	1 406	+ 452	+ 47,4
1957	3	6	1 543	+ 137	+ 9,7
1958	4	7	2 277	+ 734	+ 47,6
1959	4	9	3 990	+ 1 713	+ 75,2
1960	4	9	4 991	+ 910	+ 22,8

(1) Bron : Bankcommissie. — Source : Commission bancaire.

BIJLAGE II.

ANNEXE II.

Evolutie van de spreiding van de activa van de Belgische gemeenschappelijke beleggingsfondsen sinds 1957. (1)

Evolution de la répartition des actifs des fonds communs de placement belges depuis 1957. (1)

A. Effecten gerangschikt volgens hun aard.

A. Valeurs classées selon leur nature.

Einde jaar — <i>Fin d'année</i>	Liquiditeiten — <i>Liquidités</i>		Effecten met veranderlijke rente — <i>Valeurs à revenu variable</i>		Vast renderende Effecten — <i>Valeurs à revenu fixe</i>		Totaal actief In duizenden
	In duizenden	In % van het geheel van het actief	In duizenden	In % van het geheel van het actief	In duizenden	In % van het geheel van het actief	—
	— <i>En milliers</i>	— <i>En % de l'ensemble de l'actif</i>	— <i>En milliers</i>	— <i>En % de l'ensemble de l'actif</i>	— <i>En milliers</i>	— <i>En % de l'ensemble de l'actif</i>	<i>Total actif En milliers</i>
1957	52.744	3,42	964.527	62,51	525.772	34,07	1.543.043
1958	81.139	3,57	1.474.619	64,76	721.134	31,67	2.276.892
1959	134.355	3,37	3.060.299	76,69	795.674	19,94	3.990.328
1960	195.375	3,99	3.085.002	62,95	1.620.303	33,06	4.900.680

B. Effecten gerangschikt volgens nationaliteit.

B. Valeurs classées par nationalité.

Einde jaar — <i>Fin d'année</i>	Liquiditeiten — <i>Liquidités</i>		Belgische Effecten — <i>Valeur belges</i>		Congolese Effecten — <i>Valeur congolaises</i>		Andere Effecten — <i>Autres valeurs</i>		Totaal actief In duizenden
	In duizenden	In % van het geheel van het actief	In duizenden	In % van het geheel van het actief	In duizenden	In % van het geheel van het actief	In duizenden	In % van het geheel van het actief	—
	— <i>En milliers</i>	— <i>En % de l'ensemble de l'actif</i>	— <i>En milliers</i>	— <i>En % de l'ensemble de l'actif</i>	— <i>En milliers</i>	— <i>En % de l'ensemble de l'actif</i>	— <i>En milliers</i>	— <i>En % de l'ensemble de l'actif</i>	<i>Total actif En milliers</i>
1957	52.744	3,42	579.562	37,56	101.219	6,56	809.518	52,46	1.543.043
1958	81.139	3,57	797.506	35,02	140.962	6,19	1.257.285	55,22	2.276.892
1959	134.355	3,37	1.187.680	29,76	89.512	2,24	2.578.781	64,63	3.990.328
1960	195.375	3,99	1.244.885	25,40	25.501	0,52	3.434.519	70,09	4.900.680

(1) Bron : Bankcommissie. — Source : Commission bancaire.

BIJLAGE III.

ANNEXE III.

Evolutie van de netto-intekeningen in België op Belgische en buitenlandse gemeenschappelijke beleggingsfondsen.

(In miljoenen B. fr.)

Evolution des souscriptions nettes recueillies en Belgique par les fonds communs de placement belges et étrangers.

(En millions de frs. b.)

Jaar — <i>Année</i>	Belgische fondsen — <i>Fonds belges</i>	Andere fondsen dan Belgische (1) — <i>Fonds autres que belges (1)</i>
1958	393	0
1959	1.439	152
1960	934	1.219

(1) In 1959 : 1 buitenlandse gemeenschappelijk fonds. — *En 1959 : 1 fonds commun étranger.*
In 1960 : 4 buitenlandse gemeenschappelijke fondsen. — *En 1960 : 4 fonds communs étrangers.*

Bron : Bankcommissie. — *Source : Commission bancaire.*

BIJLAGE IV.

ANNEXE IV.

Expansie van de gemeenschappelijke beleggingsfondsen in het buitenland.

Expansion des fonds communs de placement à l'étranger.

(In miljoenen).

(En millions).

Einde van het jaar — <i>Fin</i> <i>d'année</i>	Verenigde Staten — <i>Etats-Unis</i> (§)	Duitsland — <i>Allemagne</i> (D.M.)	Nederland — <i>Pays-Bas</i> (Fl.)	Zwitserland — <i>Suisse</i> (Zw. fr. - F. S.)	Italië — <i>Italie</i> (L.)
1940	1.062	—	—	—	—
1950	3.374	—	—	—	—
1956	10.311	108	560	649	—
1957	9.924	317	529	1.863	10.719
1958	14.875	1.049	794	1.831	14.146
1959	17.400	2.266	1.196	2.340	17.105
				3.409	29.778

Bron : Kredietbank. — Source : Kredietbank.